

SXEDIO.Q43

29.6.1992: ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΣΥΖΗΤΕΙ ΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ ΓΥΡΟΥ ΤΩΝ ΣΥΝΟΜΙΛΙΩΝ ΣΤΗ ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ ΚΑΙ ΟΙ ΗΓΕΤΕΣ ΑΠΟΦΑΣΙΖΟΥΝ ΝΑ ΣΥΝΟΔΕΥΣΟΥΝ ΤΟΝ ΠΡΟΕΔΡΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΣΤΗΝ ΕΔΡΑ ΤΩΝ ΗΝΩΜΕΝΩΝ ΕΘΝΩΝ ΑΝ Ο ΙΔΙΟΣ ΘΕΩΡΗΣΕΙ ΑΥΤΟ ΑΝΑΓΚΑΙΟ. ΔΗΣΥ,ΔΗΚΟ ΚΛΑΙ ΕΔΕΚ ΔΙΑΦΩΝΟΥΝ ΜΕ ΤΟΥΣ ΧΕΙΡΙΣΜΟΥΣ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ

Ο Πρόεδρος Βασιλείου επέστρεψε στην Κύπρο και αμέσως συγκάλεσε το Εθνικό Συμβούλιο (**29 6 92**) το οποίο ενημέρωσε για την πορεία των συνομιλιών και ιδιαίτερα για το χάρτη του Μπούτρος Γκάλι.

Η συνεδρία κράτησε τέσσερις ώρες.

Ένα από τα θέματα που τέθηκε στη συνεδρία ήταν και η ανάγκη για παρουσία των πολιτικών ηγετών στη Νέα Υόρκη στη διάρκεια του νέου γύρου που είχε προγραμματισθεί σε δεκαπέντε μέρες. Και όπως φάνηκε από τις δηλώσεις των ηγετών και τις μετέπειτα ανακοινώσεις των κομμάτων τους θα συνόδευσαν τον Πρόεδρο, αν ο ίδιος έκρινε ότι ήταν απαραίτητη η παρουσία τους στη Νέα Υόρκη.

Όλοι συμφωνούσαν σε ένα σημείο: Ο,τι δεν έγινε καμιά μετακίνηση από μέρους του Ραούφ Ντενκτάς ο οποίος και δεν πρόσφερε κάτι το καινούργιο. Είπαν οι ηγέτες μετά τη συνεδρία:

ΓΛΑΥΚΟΣ ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

ΕΡΩΤΗΣΗ: Υπήρξε πρόοδος στις συνομιλίες;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Αν εννοείτε ότι υπάρχουν μετακινήσεις είτε της μιας πλευράς είτε της άλλης, όχι.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Θα πάτε στη Νέα Υόρκη;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Αν μας καλέσει ο Πρόεδρος Βασιλείου τότε το κάθε κόμμα θα αποφασίσει αν θα πάει.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Ο Γενικός Γραμματέας έχει καλέσει τις δυο πλευρές να είναι έτοιμες να πάρουν αποφάσεις στις **15** Ιουλίου, πάνω σε όλα τα θέματα.

Ποιος θα τις πάρει ο Πρόεδρος μόνος του;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Οι αποφάσεις είχαν ήδη παρθεί και στην προηγούμενη συνεδρίαση του Εθνικού Συμβουλίου είχαμε εκδόσει και ανακοινωθεί ότι παραμένουμε στις ομόφωνες αποφάσεις του Εθνικού Συμβουλίου.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Δηλαδή η πλευρά μας θα πάει στη Νέα Υόρκη;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ : Ασφαλώς θα πάει.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Θα ήταν σφάλμα αν δεν πηγαίναμε;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Βεβαίως.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

ΕΡΩΤΗΣΗ: Από τη σημερινή ενημέρωση βρίσκετε ότι δικαιολογείται η μετάβαση του Προέδρου της Δημοκρατίας και της πολιτικής ηγεσίας του τόπου στις 15 Ιουλίου στη Νέα Υόρκη;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Θα σας πω τί θα κάνει το ΑΚΕΛ αν κληθεί από τον Πρόεδρο να πάει στη Νέα Υόρκη. Αν κληθούμε θα πάμε. Εμείς θα ανταποκριθούμε στην πρόσκληση του Προέδρου.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Δηλαδή μέχρι τώρα κύριε Χριστόφια δεν έχετε διαπιστώσει ότι πρέπει να πάτε ή δεν κατέληξε ο Πρόεδρος Βασιλείου ότι πρέπει να σας καλέσει να πάτε από την αρχή;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Επαναλαμβάνω ότι εμείς σαν ΑΚΕΛ κρίνουμε ότι αν κληθούμε από τον Πρόεδρο θα πρέπει να ανταποκριθούμε θετικά.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Διαπιστώσετε ότι επετεύχθη πρόοδος με βάση την ενημέρωση που είχατε;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Εχω δηλώσει και προηγουμένως ότι τα πράγματα ακόμα είναι σε τέτοιο σημείο που δεν μπορεί κανένας να μιλά, ούτε για πρόοδο, ούτε για οπισθοδρόμηση. Αυτό το διατύπωσε και το Πολιτικό Γραφείο του ΑΚΕΛ.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Σας έχει κάνει γνωστό τον άτυπο χάρτη ο Πρόεδρος Βασιλείου σήμερα;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Δεν μπορώ να κάμω τέτοιες δηλώσεις με την έννοια ότι έχουμε δεσμευθεί να μην κάμουμε

δηλώσεις αυτή την ώρα.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Το κόμμα σας θα τοποθετηθεί επίσημα μετά τη σημερινή ενημέρωση από τον Πρόεδρο;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ : Θα συζητήσουμε αύριο στη Γραμματεία της Κεντρικής Επιτροπής κατά πόσο χρειάζεται να τοποθετηθούμε ή όχι.

ΒΑΣΟΣ ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

ΔΗΛΩΣΗ : Νομίζω πως τις απόψεις μου τις έχετε.

ΕΡΩΤΗΣΗ : Τώρα όμως ενημερωθήκατε κύριε Λυσσαρίδη.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ : Δεν νομίζω πως προσετέθη τίποτε διότι η ενημέρωση ήταν η ίδια που είχαμε μετά την επιστροφή του Προέδρου Βασιλείου από τη Νέα Υόρκη.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Το ερώτημα είναι αν διαπιστώθηκε πρόοδος στη Νέα Υόρκη και αν δικαιολογείται συνέχιση των συνομιλιών

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Επιμένω ότι επ αυτού εξεφράστηκα και θα εκφραστώ και πάλι.

ΕΡΩΤΗΣΗ : Δεν μάθατε τίποτα καινούργιο;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ : Τίποτα.

Ο Σπύρος Κυπριανού δεν έκαμε δηλώσεις και περιορίστηκε να προσθέσει ότι το Κόμμα θα εκδόσει ανακοίνωση αργότερα.

Ας δούμε όμως τις θέσεις των Κομμάτων όπως αυτές ανακοινώθηκαν ύστερα από συνεδρίες των αρμοδίων οργάνων τους.

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΣ ΣΥΝΑΓΕΡΜΟΣ

Η Πολιτική Επιτροπή του ΔΗΣΥ διαπίστωσε ότι ο Πρόεδρος Βασιλείου εξέφρασε απόψεις και πάνω σε ορισμένες άλλες ιδέες της έκθεσης Γκάλι που δεν συνάδουν με τις ομόφωνες αποφάσεις του Εθνικού Συμβουλίου, ότι δεν άλλαξαν οι θέσεις της τουρκικής πλευράς ιδιαίτερα στο προσφυγικό και το εδαφικό και τον επέκρινε έντονα ότι παρέλειψε να επιδείξει τη δέουσα σταθερότητα και να τηρήσει τη σωστή

τακτική, προκειμένου να αποφύγει συζήτηση και άλλων θεμάτων.

Αναλυτικότερα ο Δημοκρατικός Συναγερμός ύστερα από συνεδρία της Πολιτικής Επιτροπής στις 30 Ιουνίου, την επομένη δηλαδή της συνεδρίας του Εθνικού Συμβουλίου ανέφερε ότι πήρε τις πιο κάτω αποφάσεις:

1. Επαναβεβαιώνει ότι εμμένει σταθερά στην ομόφωνη θέση του Εθνικού Συμβουλίου της 21ης Απριλίου 1992 ότι " το Κυπριακό μπορεί και πρέπει ναλυθεί με βάση τις αποφάσεις και προτάσεις του Εθνικού Συμβουλίου του Ιανουρίου 1989 που στηρίζονται στις συμφωνίες υψηλού επιπέδου 1977-79 και τα ψηφίσματα του ΟΗΕ για το Κυπριακό.

2. Η Πολιτική Επιτροπή, με βάση την ενημέρωση πληροφορήθηκε ότι κατά τη διάρκεια των προσφάτων διαβουλεύσεων του Προέδρου της Δημοκρατίας με το Γενικό Γραμματέα του ΟΗΕ στη Νέα Υόρκη συζητήθηκαν η εδαφική πτυχή και το θέμα των προσφύγων. Ομως η συζήτηση δεν ολοκληρώθηκε επειδή διεκόπη, λόγω του ταξιδιού του Γενικού Γραμματέα στην Αφρική για το αφρικανικό Συνέδριο, η δε νέα συνάντηση της 15ης Ιουλίου αποτελεί συνέχεια. Κατά συνέπεια η συζήτηση για το εδαφικό και το προσφυγικό θα συνεχιστεί.

3. Από την ίδια ενημέρωση προκύπτει ότι ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας στις επαφές της Νέας Υόρκης εξέφρασε απόψεις πάνω σε ορισμένες άλλες ιδέες της έκθεσης Γκάλι που δεν συνάδουν με τις ομόφωνες αποφάσεις του Εθνικού Συμβουλίου καθώς και πάνω σε πτυχές του Κυπριακού που δεν καλύπτονται από την έκθεση Γκάλι.

4. Επίσης η Πολιτική Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα πως στην πραγματικότητα γενικά δεν έχουν αλλάξει οι τουρκικές θέσεις και ειδικότερα δεν έχουν αλλάξει πάνω στο προσφυγικό και το εδαφικό και πως απλώς η τουρκική πλευρά είχε προσπαθήσει να εμφανισθεί διεθνώς ότι ακολουθεί διαλλακτικότερη πολιτική. Γεγονός είναι ότι στις διαβουλεύσεις έχει υποβληθεί ένας "μη χάρτης" τον

οποίο όμως ο κ. Ντενκτάς δεν αποδέχθηκε σαν βάση για συζήτηση της εδαφικής πτυχής.

5. Στην απόφαση της **18ης** Απριλίου **1992** η Πολιτική Επιτροπή ανέφερε σχετικά με τη έκθεση Γκάλι και το ψήφισμα **750** και τα ακόλουθα:

"...παρά τα πιο πάνω αρνητικά στοιχεία εφόσον κληθούμε για διαβουλεύσεις και συνομιλίες με το Γενικό Γραμματέα ή τους αντιπροσώπους του θα πρέπει να ανταποκριθούμε θετικά και να εργαστούμε για περίγραμμα λύσης που δεν θα περιέχει τα αρνητικά στοιχεία, αλλά θα συνάδει με τις ομόφωνες αποφάσεις του Εθνικού Συμβουλίου. Αν αρνούμεθα να λάβουμε μέρος και αν καταγγέλλαμε το ψήφισμα θα απαλλασόταν η τουρκική πλευρά από την αποκλειστικότητα της ευθύνης για τυχόν συνέχιση του αδιεξόδου και έναρξη της σταδιακής διεθνούς αναγνώρισης του ψευδοκράτους"

Σήμερα υπό το φως των προσφάτων διαβουλεύσεων της Νέας Υόρκης η Πολιτική Επιτροπή πιστεύει ότι για το Γενικό Γραμματέα του ΟΗΕ η ορθή θέση θα ήταν να μην προχωρήσει στη διερεύνηση των άλλων πτυχών του Κυπριακού αν δεν εσημειώνεται πρόοδος στο εδαφικό και το προσφυγικό.

Και στο σημείο αυτό η Πολιτική Επιτροπή προσθέτει ότι ο Πρόεδρος Βασιλείου παρέλειψε να επιδείξει τη δέουσα σταθερότητα και να εφαρμόσει σωστή τακτική προκειμένου να αποφύγει την πιο πάνω εξέλιξη.

Παρά ταύτα, λαμβάνοντας υπόψη ΠΡΩΤΟ ότι η συζήτηση όσον αφορά το εδαφικό και το προσφυγικό δεν έχει ολοκληρωθεί, ΔΕΥΤΕΡΟ ότι ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας έχει ήδη δεσμευτεί να συνεχίσει στη Νέα Υόρκη τις διαβουλεύσεις στις **15** Ιουλίου και ΤΡΙΤΟ την προαναφερθείσα απόφαση της Πολιτικής Επιτροπής, πιστεύουμε ότι θα πρέπει να συνεχιστεί ο διάλογος με το Γενικό Γραμματέα.

6. Η Πολιτική Επιτροπή επαναβεβαιώνει ακόμα τη θέση της που περιλαμβάνεται στην απόφαση της **18ης** Απριλίου **1992** ότι "δεν βλέπει να υπάρχει οποιαδήποτε σκοπιμότητα για απευθείας διάλογο

μεταξύ του Προέδρου της Κυπριακής Δημοκρατίας και του κ. Ντενκτάς ή μεταξύ ελληνοκυπριακής και τουρκοκυπριακής πλευράς εφόσον δεν υπάρχει ουσιαστική αλλαγή των τουρκικών θέσεων γιατί το αποτέλεσμα ενός τέτοιου διαλόγου θα είναι μια νέα αποτυχία".

ΤΟ ΑΚΕΛ

Το ΑΚΕΛ με ανακοίνωση της Κεντρικής του Γραμματείας (**30 6 92**) εκθείαζε τις προσπάθειες του Προέδρου Βασιλείου και πρόσθετε ότι η μάχη που δόθηκε και συνεχιζόταν έπρεπε να δοθεί με βάση τις συμφωνημένες αρχές του Εθνικού Συμβουλίου του **1989**.

Ανέφερε το ΑΚΕΛ:

Ανταποκρινόμενος σε πρόσκληση του Γενικού Γραμματέα του ΟΗΕ και στη βάση της απόφασης του Εθνικού Συμβουλίου του Απρίλη, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας Γιώργος Βασιλείου πήγε στη Νέα Υόρκη όπου από τις **18** ως τις **23** του Ιούνη είχε συνομιλίες με το Γ. Γ.

Το ΑΚΕΛ εκτιμά ότι κατά τη διάρκεια αυτών των συνομιλιών ο Πρόεδρος Βασιλείου υπερασπίστηκε με συνέπεια τις θέσεις της Ελληνοκυπριακής πλευράς όπως αυτές εκφράζονται στις προτάσεις του Γενάρη του **1989**. Θεωρούμε θετικό το γεγονός ότι η Γραμματεία του ΟΗΕ πρόταξε στις συνομιλίες που είχε με τον Πρόεδρο Βασιλείου και τον τουρκοκύπριο ηγέτη κ. Ραούφ Ντενκτάς το εδαφικό και το προσφυγικό υποβάλλοντας μάλιστα συγκεκριμένο χάρτη.

Μετά απο σύντομη διακοπή οι συνομιλίες της Νέας Υόρκης θα συνεχιστούν στις **15** του Ιούλη. Το ΑΚΕΛ θεωρεί ότι ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας ορθά έχει αποδεχτεί την πρόσκληση του Γ. Γ. να πάρει μέρος και στο δεύτερο γύρο των συνομιλιών, δεδομένου ότι ακριβώς πρόκειται περί της ίδιας διαδικασίας, η οποία και συνεχίζεται.

Για να υπάρξει πρόοδος προς την κατεύθυνση καταρτισμού περιγράμματος λύσης του Κυπριακού, που είναι και ο στόχος των συνομιλιών, θα πρέπει στις

διαβουλεύσεις που επαναρχίζουν στις 15 Ιουλίου ο κ. Ντενκτάς να τοποθετηθεί θετικά στο εδαφικό και το προσφυγικό. Στο διάστημα που μεσολαβεί μέχρι την επανάληψη των συνομιλιών ο Γ. Γ. του ΟΗΕ, τα Μόνιμα Μέλη του Συμβουλίου Ασφαλείας και ιδιαίτερα οι ΗΠΑ και η Βρετανία θα πρέπει να στραφούν προς την Αγκυρα και να ασκήσουν την επιρροή και τις πιέσεις τους για ουσιαστική μετακίνηση της τουρκικής πλευράς από τις μέχρι σήμερα απaráδεχτες, αδιάλλαχτες θέσεις της.

Μόνο με μια τέτοια ουσιαστική μετακίνηση μπορούμε να φτάσουμε σε περίγραμμα λύσης που να στηρίζεται στα ψηφίσματα του ΟΗΕ και τις συμφωνίες κορυφής, να αποκαθιστά την ανεξαρτησία και εδαφική ακεραιότητα της Κυπριακής Δημοκρατίας, να αποκαθιστά και κατοχυρώνει τα ανθρώπινα δικαιώματα του Κυπριακού λαού και να κατοχυρώνει επίσης τα καλώς νοούμενα συμφέροντα των δυο κοινοτήτων στα πλαίσια μιας λειτουργήσιμης ομοσπονδίας.

Επαναλαμβάνουμε ότι το κλειδί της λύσης του Κυπριακού βρίσκεται στην Αγκυρα και εκεί πρέπει να στρέψουν την προσοχή τους όσοι ενδιαφέρονται για δίκαιη και βιώσιμη λύση του προβλήματος.

Είναι πεποίθηση μας ότι ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας δίδει τη μάχη για μια τέτοια ακριβώς λύση. Το ΑΚΕΛ δηλώνει απερίφραστα ότι είναι έτοιμο να συνοδεύσει τον Πρόεδρο Βασιλείου στη Νέα Υόρκη και να συμβάλει στην καλύτερη δυνατή αντιμετώπιση όλων των εξελίξεων.

Σ αυτή την κρίσιμη και οριακή στιγμή που ίσως κριθεί η τύχη της πατρίδας μας διεξάγεται εκστρατεία ενάντια στη λύση της Ομοσπονδίας, ακούονται φωνές ενάντια στη μετάβαση του Προέδρου Βασιλείου στη Νέα Υόρκη καθώς και συνεχείς επικρίσεις των χειρισμών του Προέδρου. Εχουμε την ισχυρή άποψη ότι αυτές οι ενέργειες αποδυναμώνουν τη διαπραγματευτική θέση της Ελληνοκυπριακής πλευράς.

Πιστεύουμε ακράδαντα ότι στις δύσκολες τούτες ώρες, λαός και ηγεσία, πρέπει να δώσουμε σαν

έναν άνθρωπο τη μάχη της Κύπρου, με βάση τις αρχές λύσης του Κυπριακού του Δεκέμβρη **1988** και τις προτάσεις μας του Γενάρη **1989** και με στόχο να πετύχουμε λύση όσο γίνεται πιο κοντά σ αυτές.

ΤΟ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟ ΚΟΜΜΑ

Το Δημοκρατικό Κόμμα ζήτησε την ίδια μέρα (**30 6 92**) όπως πριν από τις συνομιλίες της **15ης** Ιουλίου στη Νέα Υόρκη, συγκληθεί Πανεθνική σύσκεψη στην Αθήνα ή τουλάχιστον συνάντηση των μελών του Εθνικού Συμβουλίου με την Κυβέρνηση της Ελλάδας, με σκοπό να χαραχθεί κοινή γραμμή και τακτική στις κρίσιμες εξελίξεις που διαγράφονται.

Υποστήριξε επίσης ότι από την απόφαση του Προέδρου Βασιλείου για μετάβαση στη Νέα Υόρκη και έναρξη διαπραγματεύσεων με βάση το ψήφισμα **750** και τις Ιδέες Γκάλι, έχει προκληθεί ζημιά ίσως ανεπανόρθωτη και μη αναστρέψιμη.

Ανέφερε το ΔΗΚΟ (**30.6. 1992**):

Το Δημοκρατικό Κόμμα από την αρχή διαφώνησε με την εμπλοκή της Ελληνο-κυπριακής πλευράς σε συνομιλίες ή σε διαπραγματεύσεις με βάση τις Ιδέες Γκάλι, που κατά γενική ομολογία διαγράφουν ένα απαράδεκτο και εθνικά ολέθριο πλαίσιο λύσης του Κυπριακού. Ήταν και παραμένει η εκτίμηση και άποψη του Δημοκρατικού Κόμματος ότι μια και ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας δέχτηκε να διαπραγματευθεί με βάση το ψήφισμα **750**, που υιοθετεί και ενσωματώνει τις Ιδέες Γκάλι, ελάχιστα περιθώρια υπάρχουν για σημαντικές ή ουσιώδεις βελτιώσεις των Ιδεών αυτών. Ιδιαίτερα έφ' όσον δεν υπάρχει καμιά απόδειξη ή έστω ένδειξη ότι η Τουρκική πλευρά είναι διατεθειμένη να εγκαταλείψει την αδιαλλαξία της ή να ανταποκριθεί θετικά στην εδαφική πτυχή και στο θέμα της επιστροφής των προσφύγων και στα θέματα που άπτονται των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των βασικών ελευθεριών.

Ήταν και παραμένει η άποψη του Δημοκρατικού Κόμματος ότι μια και εμπλακούμε σε

διαπραγματεύσεις με βάση τις απαράδεκτες Ιδέες Γκάλι αναπόφευκτα αργά ή γρήγορα, θα ρυμουλκηθούμε στο φοβερό δίλημμα είτε να δεχτούμε ένα πλαίσιο λύσης με βάση τις Ιδέες αυτές, ίσως ελάχιστα ή μονολεκτικά διαφοροποιημένες, είτε να βρεθούμε σε αντιπαράθεση με το Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών και τα Μόνιμα Μέλη του Συμβουλίου Ασφαλείας. Δεν πρέπει να παραγνωρίζεται το γεγονός ότι τόσο τα Μέλη του Συμβουλίου Ασφαλείας όσο και ο Γενικός Γραμματέας των Ηνωμένων Εθνών ήδη έχουν επίσημα εκπεφρασμένη θέση με το Ψήφισμα 750 ότι θεωρούν τις Ιδέες Γκάλι, ως κατάλληλη και δίκαιη βάση για λύση του Κυπριακού.

Είναι γι αυτό το λόγο που το Δημοκρατικό Κόμμα από την αρχή διαφώνησε με την πρόθεση του Προέδρου Βασιλείου να μεταβεί στη Νέα Υόρκη για έναρξη διαπραγματεύσεων με βάση τη Δέσμη Ιδεών Γκάλι. Αντίθετα και ακριβώς με βάση αυτή την εκτίμηση και ανησυχία του το Δημοκρατικό Κόμμα είχε προειδοποιήσει το λαό, ότι αν ο Πρόεδρος Βασιλείου ανταποκρινόταν θετικά στην πρόσκληση του Γενικού Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών και μετέβαινε στη Νέα Υόρκη, τότε θα έπρεπε να περιορίζει τη συμμετοχή του στις συνομιλίες μόνο στην υποστήριξη των θέσεων και προτάσεων που περιέχονται στις προτάσεις του 1989 και ότι θα απέφευγε εμπλοκή του σε διαπραγματεύσεις "εκ του σύννεγγυς" ή "απ ευθείας" με τον κ. Ντενκτάς πάνω στη Δέσμη Ιδεών Γκάλι.

Λυπούμαστε διότι οι εκτιμήσεις και προβλέψεις μας έχουν επιβεβαιωθεί από τις εξελίξεις. Οι συνομιλίες στη Νέα Υόρκη τώρα επεκτείνονται σε διαπραγματεύσεις πάνω σε όλο το φάσμα των απαράδεκτων Ιδεών Γκάλι. Μάλιστα, σύμφωνα με την Εκθεση Γκάλι στο Συμβούλιο Ασφαλείας, που υπέβαλε από μέρος του κ. Γκάλι ο βοηθός Γενικός Γραμματέας των Ηνωμένων Εθνών κ. Πετρόφσκι, στη νέα φάση των συνομιλιών, οι δυο πλευρές θα κληθούν να τοποθετηθούν και να λάβουν αποφάσεις πάνω σε κάθε ένα από τα οκτώ σημεία που καλύπτουν οι Ιδέες αυτές.

Εφόσον η εκτίμηση μας είναι ότι ελάχιστα περιθώρια υπάρχουν για βελτίωση των Ιδεών Γκάλι αναπόφευκτο είναι το συμπέρασμα ότι από τους λανθασμένους χειρισμούς και εκτιμήσεις που έγιναν συρόμαστε εκόντες -άκοντες σε περαιτέρω κατολίπηση και φοβερά αδιέξοδα με συνέπειες καταστροφικές για τον Ελληνισμό της Κύπρου.

Αν πριν την πρώτη συνάντηση στη Νέα Υόρκη (στις **17 6 1992**) είχαμε επιφυλάξεις για την ορθότητα της μετάβασης του Προέδρου Βασιλείου για διαπραγματεύσεις με βάση τις Ιδέες Γκάλι, αν πριν από την **17 6 92** υπήρχε σε μερικούς ευσεβοποιισμούς, ότι η τουρκική πλευρά θα εγκατέλειπε την αδιαλλαξία της ή ότι θα μας δινόταν η ευκαιρία να προβάλουμε τις θέσεις μας του **1989** και να αποφύγουμε εμπλοκή μας σε διαπραγμάτευση πάνω στις Ιδέες Γκάλι, τώρα τα γεγονότα και οι εξελίξεις διαλύουν αυτόν τον ευσεβοποιισμό. Αν πριν την **17 6 92** ήταν συζητήσιμο αν ο Πρόεδρος Βασιλείου έπρεπε να ανταποκριθεί θετικά στην πρόσκληση του Γενικού Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών, τώρα είναι ολοφάνερο, ότι τέτοια συμμετοχή σε εφόλης της ύλης διαπραγμάτευση των Ιδεών Γκάλι, μόνο καταστροφικές συνέπειες μπορεί να έχει για τον Ελληνισμό της Κύπρου.

Όμως στο μεταξύ ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας έχει αποδεχτεί την πρόσκληση του Γενικού Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών να επιστρέψει στη Νέα Υόρκη για διαπραγμάτευση σε βάθος, πάνω στις Ιδέες Γκάλι. Αυτό είναι ήδη τετελεσμένο γεγονός, όπως προκαταδικασμένη πρέπει να θεωρείται η κατάληξη, δηλαδή:

Είτε αποδοχή λύσης με βάση τις Ιδέες Γκάλι είτε αδιέξοδο και αντιπαράθεση με το Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών και το Συμβούλιο Ασφαλείας.

Σε αυτό το αναπόφευκτο δίλημμα μας έχουν οδηγήσει οι κακοί χειρισμοί του Προέδρου Βασιλείου και η απόφαση του να μεταβεί στη Νέα Υόρκη για έναρξη διαπραγματεύσεων με βάση το ψήφισμα **750** και τις Ιδέες Γκάλι.

Είναι κοινή διαπίστωση ότι αυτή είναι η πιο κρίσιμη ώρα του Κυπριακού. Ίσως η ζημιά που ήδη έχει προκληθεί στο Εθνικό μας θέμα να είναι ανεπανόρθωτη και μη αναστρέψιμη. Αυτά έχει υποστηρίξει το Δημοκρατικό Κόμμα στη χθεσινή συνεδρία του Εθνικού Συμβουλίου.

Σε αυτή την πιο κρίσιμη ώρα του εθνικού μας θέματος και ενόψει των τετελεσμένων που ήδη έχουν συντελεσθεί, παρά τις ενστάσεις μας, το ΔΗΚΟ υποστηρίζει και προτείνει:

- Ο Πρόεδρος Βασιλείου να μην δεχτεί να εμπλακεί σε διαπραγμάτευση των Ιδεών Γκάλι, αν η Τουρκική πλευρά δεν υποβάλει ουσιαστικές και σαφείς προτάσεις που να συνιστούν δίκαιη και αποδεκτή λύση πάνω στα θέματα του εδαφικού και της επιστροφής όλων των εκτοπισμένων.

- Για να μην κατηγορηθούμε για υπαναχώρηση και για να μην αποδοθεί ευθύνη στην πλευρά μας για το βέβαιο ναυάγιο του νέου γύρου διαπραγματεύσεων απευθυνθεί από τώρα από τον Πρόεδρο Βασιλείου ή από το Εθνικό Συμβούλιο επίσημη προειδοποίηση στο Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών ότι δεν θα δεχτούμε συζήτηση οποιουδήποτε κεφαλαίου των Ιδεών Γκάλι, που να αντιστατεύεται τα ανθρώπινα δικαιώματα, τις βασικές ελευθερίες και τις αρχές που υποτίθεται ότι προασπίζει και κατοχυρώνει ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών.

- Προτού συγκληθούν οι συνομιλίες στη Νέα Υόρκη στις **16 7 92** να συγκληθεί Πανεθνική Σύσκεψη στην Αθήνα ή τουλάχιστον συνάντηση των μελών του Εθνικού Συμβουλίου, με την Κυβέρνηση της Ελλάδας, με σκοπό να χαραχθεί κοινή γραμμή και τακτική στις κρίσιμες εξελίξεις που διαγράφονται.

ΤΟ ΣΙΣΙΑΛΙΣΤΙΚΟ ΚΟΜΜΑ ΕΔΕΚ

Με τους χειρισμούς του Προέδρου Βασιλείου δεν ήταν ευτυχές ούτε και το Σοσιαλιστικό Κόμμα ΕΔΕΚ, το οποίο ζήτησε στις **29** Ιουνίου πιο δυναμική πορεία πρόσπισης της Κύπρου από κοινού με την Ελλάδα.

Ανέφερε το Πολιτικό Γραφείο του Κόμματος σε ανακοίνωση του:

Η στάση της Αγκυρας και του Ντενκτάς που ενεργούν συντονισμένα για την εξυπηρέτηση ενός κοινού στόχου αποτελεί για τον κυπριακό λαό μια αφόρητη πρόκληση. Φανερώνουν για μια ακόμη φορά την κακή τους πίστη και έλλειψη οποιασδήποτε διάθεσης για μια εποικοδομητική προσέγγιση του Κυπριακού.

Η απουσία καλής θέλησης από μέρος της Αγκυρας και του Ντενκτάς που παραβιάζουν κατάφωρα τις διεθνείς αρχές και τα δικαιώματα του Κυπριακού λαού μετατρέπουν όλα τα σχέδια και τις προοπτικές σε παγίδες που θα πρέπει να αποφύγουμε με προσοχή και ικανότητα.

Μέχρι τώρα θα έπρεπε ο Γ.Γ. να πάρει τις αποφάσεις του και να ζητήσει έστω και καθυστερημένα, ευθύνες από την Αγκυρα και το Ντενκτάς. Τούτο δεν συμβαίνει γεγονός που επιτείνει την ανησυχία ότι οι πιέσεις είναι δυνατό να στραφούν προς τη δική μας πλευρά.

Ομως λύση του Κυπριακού δεν μπορεί να προέλθει από συνεχείς δικές μας υποχωρήσεις, γιατί στην Κύπρο είναι η Τουρκία που κατέχει εδάφη και παραβιάζει τα ανθρώπινα και τα δημοκρατικά δικαιώματα του λαού ως συνόλου και την εδαφική ακεραιότητα και κυριαρχία της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Η Ελληνοκυπριακή ηγεσία πήγε στη Νέα Υόρκη με εφόδια τις προτάσεις του 89 που ενσωματώνουν όσα κατά καιρούς δέχτηκε η πλευρά μας περιλαμβανομένων και των υποχωρήσεων, έναντι των τουρκικών απαιτήσεων για Ομοσπονδία και διζωνικότητα. Στο βαθμό που υπάρχει περαιτέρω περιθώριο διαπραγματεύσεων, αυτό δεν μπορεί να αφορά το σεβασμό των ανθρωπίνων και δημοκρατικών δικαιωμάτων του λαού. Υπάρχει ένα όριο στις υποχωρήσεις μας πέραν του οποίου τίθενται σε κίνδυνο ή οντότητα και οι προοπτικές του κράτους

και ή ίδια η επιβίωση του κυπριακού Ελληνισμού.

Πρόσθετα οι βασικές προϋποθέσεις λύσης του Κυπριακού απαιτούν αποχώρηση των κατοχικών δυνάμεων και των εποίκων, την ύπαρξη διεθνών εγγυήσεων κατά προτίμηση του Συμβουλίου Ασφαλείας και ένα λειτουργήσιμο κράτος. Αυτές τις προϋποθέσεις θα πρέπει να προσέξει ιδιαίτερα και ο ίδιος ο Γ.Γ. εφόσον πραγματικά θέλει να διαδραματίσει ένα εποικοδομητικό ρόλο στη λύση του Κυπριακού.

Αν οι βασικές προϋποθέσεις λύσης που μάλιστα καθορίζονται από τα ψηφίσματα του ΟΗΕ δεν διαφυλαχτούν τότε καμιά λύση δεν θα είναι βιώσιμη ύστερα μάλιστα από την εκδηλωμένη κακοπιστία του Ντενκτάς και της Αγκυρας.

Επίδειξη αποφασιστικότητας εκ μέρους του διεθνούς παράγοντα και των οργάνων του ΟΗΕ είναι δυνατό να φρονιματίσει το Ντενκτάς και την Αγκυρα που σήμερα συμπεριφέρονται με υπεροψία και προκλητικότητα, όχι μόνο έναντι της Κύπρου, αλλά και έναντι του Διεθνούς Οργανισμού.

Περνούμε μια δραματική ώρα της ιστορίας μας. Τώρα, όσο ποτέ, χρειάζεται συστράτευση δυνάμεων κι ένα ισχυρό εσωτερικό μέτωπο για την επιδίωξη κοινών στόχων και επιδιώξεων που δεν είναι άλλοι από τη σωτηρία του Κυπριακού Ελληνισμού.

Χρειάζεται ακόμη η αξιοποίηση όλων των δυνατοτήτων του Εθνους γιατί εδώ στην Κύπρο γίνεται η αναμέτρηση με τον τούρκικο επεκτατισμό. Δηλώσεις όπως αυτές που έγιναν πρόσφατα και που αποδίδουν καλή θέληση στην Τουρκία δεν εξυπηρετούν ούτε την Κύπρο ούτε τα ευρύτερα ελληνικά συμφέροντα.

Η Τουρκική αδιαλλαξία εκφράζεται πλέον με τόση σαφήνεια που θέτει ουσιαστικά νέα ερωτήματα για την πολιτική της Τουρκίας στην Κύπρο. Τώρα θα πρέπει Κύπρος και Ελλάδα να σταθμίσουν τα δεδομένα για να ληφθούν αποφάσεις ανάλογες με τις στιγμές που περνούμε. Υπάρχουν οι δυνατότητες και οι ευκαιρίες για μια νέα πιο δυναμική πορεία πρόσπισης της Κύπρου.

Ο ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

Αντιδράσεις υπήρξαν και από τον Αρχιεπίσκοπο ιδιαίτερα στο θέμα του χάρτη Γκάλι (27 1992).

Σε δηλώσεις του ο Αρχιεπίσκοπος ύστερα από ενημέρωση που έκαμε στην Ιερά Σύνοδο ο Πρόεδρος Βασιλείου ανέφερε ότι η Εκκλησία της Κύπρου με κανένα τρόπο δεν είναι δυνατό να δεχθεί απάρνηση εδαφών και εκχώρηση γης ποτισμένης με αίματα μαρτύρων και ηρώων της πίστεως για τρεις χιλιάδες χρόνια.

Ο Αρχιεπίσκοπος είπε ότι η γενιά μας θα βαρύνεται με εθνικό έγκλημα ή ανοσιούργημα αν εμείς δεχθούμε αυτή την απάρνηση εδαφών.

Την Κυπριακή γη, πρόσθεσε, την κράτησαν οι πρόγονοι μας και μας την έδωσαν ελληνική μέσα από κατοχές, ερημώσεις και σφαγές. Και σήμερα εμείς, ελαφρά τη καρδία, είμαστε έτοιμοι να την απαρνηθούμε με την υπογραφή μας.

Σε παρατήρηση ότι ο πρώτος χάρτης για το εδαφικό είχε υποβληθεί από τον Πρόεδρο Μακάριο, ο Αρχιεπίσκοπος Χρυσόστομος είπε ότι είχε εκφράσει τότε τη διαφωνία του και επικαλέστηκε προς τούτο τη μαρτυρία του Μητροπολίτη Πάφου ενώπιον του οποίου είχε αναφέρει, όπως είπε, ότι αυτό που έκαμε ο Μακάριος θα γίνει παντιέρα για κάποιους που θέλουν να δώσουν τη μισή Κύπρο στους Τούρκους

Ο Αρχιεπίσκοπος είπε ακόμη ότι έχει αλλοιωθεί ή ουσία του Κυπριακού και τόνισε την ανάγκη επιστροφής στα βασικά ανθρώπινα δικαιώματα, για τα οποία πρέπει να απαιτούμε την αποκατάστασή τους.